

3837830 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : บริหารสาธารณสุข ; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร)

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ/ งานของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน

เอนก โมราสุข : ประสิทธิภาพการดำเนินงานของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ในจังหวัดกำแพงเพชร (EFFECTIVENESS OF THE COMMUNITY PRIMARY HEALTH CARE CENTER, KAMPHAENGPHET PROVINCE). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : นวรัตน์ สุวรรณพ่อง, พบ.ด., สุมาลี สิงหนิยม, วท.ม., ปัญญาวัฒน์ สันติเวส, M.P.H.M., 105 หน้า ISBN 974-664-154-9

งานของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน เป็นงานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสาธารณสุข และพัฒนาประเทศ จากการดำเนินงานศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนของจังหวัดกำแพงเพชร ที่ผ่านมา พบว่า ยังไม่มีการประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 277 แห่ง เก็บรวบรวมข้อมูลจากอาสาสมัครสาธารณสุขที่เป็นตัวแทนศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนโดยใช้แบบสอบถามในช่วงระหว่าง 1 กุมภาพันธ์ 2543 - 29 กุมภาพันธ์ 2543 ได้กลับคืนมา ร้อยละ 86.29

ผลการวิจัย พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขที่เป็นตัวแทนศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.7 อายุระหว่าง 30 - 39 ปี มีสถานภาพสมรสคู่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 68.2 ระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขเฉลี่ย 7.47 ปี ซึ่งในภาพรวม พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข มีความรู้, ทักษะ และกระบวนการบริหารจัดการ ระดับดี ร้อยละ 51.6, 95.3 และ 73.3 ตามลำดับ และการสนับสนุนทางสังคมระดับปานกลาง ร้อยละ 52.7 โดยที่ประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ในจังหวัดกำแพงเพชรอยู่ในระดับควรปรับปรุง ร้อยละ 76.5 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ปฏิบัติได้ดีมากที่สุดคือ ด้านข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 50.4 และด้านที่ต้องปรับปรุงมากที่สุดคือ การให้บริการ ร้อยละ 76.5 และเมื่อวิเคราะห์การถดถอยพบว่า ทักษะการทำงานในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน กระบวนการบริหารจัดการด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ การสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลและการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อธิบายความผันแปรของประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ได้ร้อยละ 34.4 ดังนั้น อาสาสมัครสาธารณสุขควรได้รับความรู้เพิ่มเติม ในเรื่องการจัดทำแผน โดยใช้เทคนิคการมีส่วนร่วม (PRA) มีการประชุมกับกรรมการหมู่บ้านและประชาชนเพื่อให้ได้ข้อตกลงร่วมกัน ในเรื่องการเปิดบริการของศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน มีการประสานงานกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นตัวแทนของหมู่บ้านเพื่อขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรให้ความรู้ในด้านการให้บริการแก่อาสาสมัครสาธารณสุข และมีกิจกรรมยกย่องชมเชยอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อให้เกิดกำลังใจในการทำงาน